

Naam: A. Voorberg
Datum: 13 april 2023
Team/teamonderdeel: UF / Advies en Regie

Collegevoorstel

Onderwerp	Beleid groenadoptie en zelfbeheer
Advies	Besprekstuk
Is er een uiterste behandeldatum?	Nee
Portefeuillehouder	J.M. van Rees
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

De gemeente Almelo wil inwoners en bedrijven de gelegenheid geven actief mee te doen in het vergroenen van de eigen leefomgeving. Dit draagt bij aan een prettige omgeving, klimaatbestendigheid en sociale cohesie. Hier zijn verschillende vormen voor mogelijk: het adopteren van boomspiegels, het aanleggen van geveltuinen, het adopteren van rotondes, het adopteren van overig groen en het aanleggen en adopteren van hondenlosloopprennen. De kaders voor deze vormen van groenadoptie en zelfbeheer zijn geactualiseerd en in beleid vastgelegd. Dit biedt duidelijkheid aan inwoners en bedrijven en draagt bij aan de ambities om de stad te vergroenen en bewonersinitiatieven te faciliteren. Het college heeft besloten om het beleid hiervoor vast te stellen en de raad hierover te informeren.

Voorgesteld besluit

1. Het beleid 'groenadoptie en zelfbeheer 2023-2033' (Intern – 85147) vast te stellen.
2. De raad over dit beleid te informeren met de bijgevoegde raadsbrief (RAAD – 7444).

Inleiding

De gemeente Almelo wil inwoners en bedrijven de gelegenheid geven actief mee te doen in het vergroenen van de eigen leefomgeving. Dit draagt bij aan een prettige omgeving, klimaatbestendigheid en sociale cohesie. Dit kan onder andere door openbaar groen te adopteren of door zelfbeheer. Hier zijn verschillende vormen voor mogelijk: het adopteren van boomspiegels, het aanleggen van geveltuinen, het adopteren van rotondes en van overig groen en door hondenlosloopprennen aan te leggen en te adopteren. In het beleid staan deze verschillende mogelijkheden en de voorwaarden die daarbij horen uitgewerkt. Voor een aantal zaken is eerder al een besluit genomen (geveltuinen en rotondes) maar dit is op onderdelen aangepast. Voor de andere onderdelen (boomspiegels, overig groen en hondenlosloopprennen) was nog geen beleid vastgelegd.

De afgelopen periode zijn diverse initiatieven geweest rondom het vergroenen van de leefomgeving. Hier was niet altijd beleid voor, waardoor het per aanvraag veel tijd kost om de kaders helder te hebben. Dit leidt soms tot frustratie van initiatiefnemers. Ook is naar voren gekomen dat bepaald bestaand beleid niet meer volledig voldoet aan de huidige tijd en behoeften. Om overzicht te krijgen en beleid te actualiseren, zijn de verschillende mogelijkheden voor groenadoptie of zelfbeheer in dit beleid samengevoegd. Er zijn verschillende vormen van

groenadoptie of het in zelfbeheer nemen van groen mogelijk. In het beleid is per vorm uitgewerkt wat het inhoudt, wat het beleid voortaan is en welke voorwaarden erbij horen. Er zijn ook andere vormen van adoptie mogelijk. Denk aan prullenbakken en speelterreinen. Deze zaken vallen buiten dit voorstel.

Beoogd effect

Het vaststellen van dit beleid rond groenadoptie en zelfbeheer biedt duidelijkheid aan inwoners, bedrijven en de gemeente. Het draagt bij aan de kwaliteit van de openbare ruimte, meer biodiversiteit, klimaatadaptatie en het vergroenen van de stad. Ook sluit het aan bij participatiedoelstellingen.

Argumenten voor

1.1 Groenadoptie en zelfbeheer vergroten de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij leefomgeving.

Met het mogelijk maken van groenadoptie en zelfbeheer biedt de gemeente inwoners en bedrijven de mogelijkheid zelf bij te dragen aan het verfraaien en in een aantal gevallen vergroenen van de eigen woon- en leefomgeving. Dit draagt bij aan meer betrokkenheid bij de omgeving, meer biodiversiteit en een klimaatbestendige omgeving.

1.2 In het beleid groenadoptie en zelfbeheer 2023-2033 wordt bestaand beleid geïntegreerd.

Veel zaken worden al uitgevoerd conform een bestendige praktijk of zijn al in beleid vastgelegd. Zo was voor geveltuinten en rotondes al beleid opgesteld, wat op onderdelen herzien moest worden. Voor groenadoptie, boomspiegels en hondenloslooppennen was nog geen beleid vastgelegd. Door dit alles in één document onder te brengen is het beleid hieromtrent compleet en actueel.

1.3 De mogelijkheden in dit beleid zijn aanvullend op de zaken vanuit Doe eens Groen!

Daarbij gaat het om groene maatregelen op eigen terrein. Daar kan subsidie voor worden aangevraagd. In dit voorstel gaat het om openbaar groen. Daar staat geen gemeentelijke subsidie tegenover.

Kanttekeningen

1.1 Bij niet naleven van gestelde eisen aan adoptie komt beheer weer bij gemeente.

In een aantal gevallen kan het voorkomen dat de adoptie stilgelegd moet worden en de gemeente het beheer weer terug moet nemen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de adoptant het groen niet onderhoudt conform de minimale onderhoudseis (IBOR). In de adoptiecontracten worden hier afspraken over gemaakt. De verwachting is dat het areaal waar het hier om gaat gering is en geen effect heeft op de inzet van het team Dagelijks Beheer.

1.2 De gemeente blijft aansprakelijk voor de veiligheid van de openbare ruimte.

Uitgangspunt is dat de grond openbaar blijft. Daarmee blijft de gemeente verantwoordelijk voor de veiligheid. Juist om deze reden is het belangrijk goede afspraken te maken en vast te leggen.

1.3 Bij het in gebruik geven van openbaar groen bestaat het risico op verjaring.

Na verloop van 20 jaar kan een bezitter van een stuk gemeentegrond, in dit geval de geveltuin, daarover het eigendom krijgen. Dit kan met de spelregels niet volledig voorkomen worden. De spelregels zijn in het beleid geduid als algemene voorwaarden voor het beheer en onderhoud van een geveltuin. Via een aanvraagformulier wordt aan een gebruiker verzocht hiermee in te stemmen. Daarmee wordt het risico op verjaring verkleind.

1.4 Hondenloslooppennen zijn een niet geformaliseerd onderdeel van het hondenbeleid.

Het huidige hondenbeleid stamt uit 2009 (reg. Nummer 2009/24524). Op basis van bewonersinitiatieven zijn hondenloslooppennen in de loop der tijd in de praktijk toegevoegd, maar niet in het beleid geformaliseerd. Anno 2023 zijn er tien hondenloslooppennen. Bij een

eerstvolgende actualisatie van het hondenbeleid kunnen de hondenlosloopprennen in dat beleid worden opgenomen. Om het toepassen van hondenlosloopprennen op dit moment tot aan het moment van de herziening van het hondenbeleid te borgen, is dit nu in dit beleid (groenadoptie en zelfbeheer) opgenomen. Het gaat immers om een stuk openbaar groen dat door inwoners wordt geadopteerd.

Kosten, opbrengsten en dekking

Wanneer gemeentelijk groen wordt geadopteerd betekent dit dat minder areaal onderhouden hoeft te worden door de gemeente. De praktijk wijst echter uit dat de beperkte besparing die dat oplevert teniet wordt gedaan door de extra inzet die nodig is voor ondersteuning, toetsing, advisering etc. van het beleid. Structureel effect op de financiën is er dus niet. Als de adoptie niet geheel vlekkeloos verloopt kan het zijn dat er na de adoptieperiode een herinrichting plaats moet vinden.

De aanleg van hondenlosloopprennen wordt vanuit participatie ingestoken en vanuit wijkbudget gefinancierd. Er zijn eenmalige kosten te verwachten voor de communicatie over het beleid (externe kosten, ontwerp en drukwerk). Dit kan gedekt worden uit bestaande budgetten.

Uitvoering

De geldigheid van dit beleid is van 2023-2033. Na 5 jaar wordt het geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Ter uitvoering van het beleid worden nog documenten opgesteld, waaronder standaard overeenkomsten. In navolging op dit beleid worden procesafspraken opgesteld, zowel intern als met externe partijen. Hieronder valt ook een werkproces voor toetsing van de aanvragen. Kleinschalige initiatieven worden dan waarschijnlijk via de lijn getoetst. Voor grootschaliger aanvragen, zoals de adoptie van een rotonde, is de route via de intaketafel het meest voor de hand liggend. Daarbij worden initiatieven integraal beoordeeld. Het implementeren van dit voorstel kan vanuit de eigen organisatie.

Bijlagen

Beleid groenadoptie en zelfbeheer (Intern – 85147)
Raadsbrief (Raad – 7444)

Procesinformatie

Intern overleg

Dit voorstel is intern afgestemd met team Dagelijks Beheer, regie overleg, wijkregie, communicatie en programma Klimaat en milieu. Ook is extern overleg geweest met de woningcorporaties, de adviesraad sociaal domein (over toegankelijkheid) en de Groene Loper.

Afstemming met portefeuillehouder

Dit collegevoorstel is besproken met de portefeuillehouder op 19 september en 31 oktober 2022 en hij is akkoord.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier.

Publicatie van het beleid vindt plaats in het elektronisch gemeenteblad via officiële bekendmakingen.nl.